

A szavak zenéje

Beszélgetés Kövi Szabolcs zenésszel

Jobb híján egy bevásárlóközpont művilágának bejáratánál találkoztunk, ahol műkövek között zuhogott a művészet. Továbbmentünk ülőhelyet keresve, és ahol végül letelepedtünk, ott sem volt sem csend, sem béke; harsogott a műzene, és Szabolcs válla fölött művirágokra nyílt kilátás. Talán még az emberek is műanyagból voltak. A művész és a művilág ellentéte között elveszve próbáltunk beszélgetést kezdeni.

– Zeneszerző vagy, és ugyanakkor előadóművész is. Melyik áll a szívedhez közelebb?

– Azért lettem zeneszerző, hogy legyen mit előadni. Komolyzenei pályán tanultam, de ennél több kreativitást éreztem magamban. Nem elégitett ki a kotta egyszerű lejátszása. A saját érzéseimet is szerettem volna kifejezni és közvetíteni. Nagyon kevés fuvolistának van lehetősége arra, hogy szólókarriert fusson be, de ha mégis sikerül, akkor is csak mások műveit adja elő. Ha meg zenekarban van, és vagy ötvenedszer játsza el a *Varázsfuvolát*, akkor az már olyan, mint a favágás. Ennél többet szerettem volna csinálni, mást, ami közelebb áll hozzám és őszintébb. Egyébként hatéves korom óta fuvolázom. Apám zenetanár, ő inspirált a pályára. Zeneszerzéssel tíz éve foglalkozom. Komolyzenei környezetben erre egy ideig nem éreztem inspirációt. Ott az ember megszokja, hogy csak azt teszi, amit mondanak neki. Tehát ha én fuvolista vagyok, akkor fuvolázok. Ha zeneszerző vagyok, akkor szerezhetek zenét, ám én nem voltam zeneszerző. Ezért egy darabig csak álmodoztam erről. És akkor egyszer odajutottam, hogy ideje megvalósítani az álmaimat, és otthagytam a komolyzenei pályát. Úgy gondolom, jó volt ez az irányváltás, mert nem tudnék őszinte lenni egy pusztán előadói pályán.

– Én azt hiszem, nagyon komoly zene az, amit te csinálsz.

– Komoly zene, igen. Arról én nem tehetek, hogy fogalomzavarok vannak a zenei világban. Már az a meghatározás, hogy könnyűzene, az is vicces, és az, hogy komolyzene, az sem fedti semmilyen szempontból, hogy mit is értünk ezalatt. Igen, én komolyzenének tartom, amit csinálok.

– Zenédben áramlik a csend. Embernek is ilyen vagy?

– Ilyen voltam mindig, de mostanában már törekszem arra, hogy kijöjjek a csigaházból, ne meneküljek belülről. Művészileg jó, ha az ember fel tud építeni magának egy világot, de emberileg nem teljesen helyes, mert nem jó elbújni a dolgok elől, a világ elől. Nem vagyok igazán nyitott ember. Vágyom a csendre, békére, nyugalomra, és ezt szeretném megvalósítani. Muszáj küszködnöm, hogy legyőzzem saját akadályaimat, hogy kihozzak valamit magamból. Másrészt fontos számomra a kommunikáció is. Időnként túlmozgásos vagyok. Azt gondolom, egy egészséges középutat kell találnom a zárkózottság, vagyis a csigaház és az aktivitás között. Ahhoz, hogy előadó legyek, meg kell birkóznom azokkal a feladatokkal, amelyek egy CD-kiadással járnak, ezért nyitottabbnak kell lennem. Praktikus dolgokban is meg kell állnom

a helyemet, hogy máskor meg lebeghessek. Zeneszerzéshez inkább befelé forduló alkat szükséges. Nyugodt, építő, meditatív hangulatot szeretnék közvetíteni. Ezen a téren nagy hiányosságok vannak a zenei világban, és én ezt igyekszem valamilyen szinten pótolni.

– Mennyire vagy igényes és sikerorientált?

– Maximalista? Hát nagyon az vagyok, de azt gondolom, hogy ennek később lesz meg a gyümölcse. Tisztában vagyok azzal, hogy egy embernek minden szempontból van érési folyamata. Zeneileg is. Én most inkább érlelem azokat a dolgokat, amiket majd később fogok csinálni. Fel is újítom a lemezeimet, hogy még jobban szerethessem őket, ne legyen egyikkel se olyan érzésem, hogy hibák vannak benne. Nem akarom unni a saját zenémet. Most azt gondolom, hogy ezek mégiscsak zsenék. Annak ellenére, hogy el merem őket adni, a boltban ki merem őket tenni, felvállalom, hogy az igazán érett és igazán komoly műveim csak később fognak megszületni. Erre szántam az életemet, nincsenek más terveim. Egész más érettsége van egy hatvan éves zeneszerzőnek, mint egy harminc évesnek. Nem lehet a kettőt összehasonlítani. A zenei érés összefügg az emberi éréssel, és ahogy megy az idő, egyre világosabban látom azt, hogy milyen zenét akarok csinálni, de azt is pontosan tudom, hogy ehhez egy élet kell. Megpróbálok mindig többet kihozni magamból. Az igazi siker azonban az lenne számomra, hogy lelkileg elérjek egy olyan szintre, ahol nincsenek rendezetlen dolgom. Hogy megismerjem a szeretetet. Sok szempontból nem ismerem ezt az érzést, pedig úgy gondolom, hogy mindenkinek ez a feladata. Nem annyira a zenélés a legfőbb célom, ezért csak mérsékelten vagyok sikerorientált, mert igazából egy idő után úgy érzem, hogy amiben élünk, illúzió. Az az élet, amit élünk, csak egy film. Persze fontos, hogy jó filmeket vetítsünk magunknak, és hogyha leülök zenét csinálni, akkor jó zenét szeretnék csinálni. Ezért hogyha az egészet nézem, szeretnék egy jó életet élni, egy jó filmet vetíteni. Ebben az egészben a zene, bár nagyon fontos dolog számomra, mégiscsak egy játék. Ennek az egész illúzióknak a része. A legfontosabb feladat az, hogy rájövök az illúzió természetére, hogy merre van előre, hogy az emberekkel, akikkel találkozom, miért találkozom, milyen üzenetet akarnak nekem átadni, és nem pedig az, hogy sikeres zenész vagyok. Aki karrierista vagy túlzottan sikerorientált, egyáltalán nem biztos, hogy őszintén csinálja, amit csinál. De hogyha a kapcsolataimban arra törekszem, hogy őszinte legyek, ami nehéz dolog, valószínű, hogy a munkámban is őszinte leszek. Ez már nagyon fontos. Hároméves korom óta hiszek Istenben, pedig a szüleim nem voltak vallásosak, soha nem beszéltek erről. Számomra ez mégis alapszabvány. Egyébként a paranormális jelenségek is érdekelnek, bár azt hiszem, jobb, ha én nem rendelkezem velük, mert akkor esetleg a fuvola elhajolna a kezemből...

– Szereted hallgatni saját magadat?

– Engem megnyugtat. Amikor zűrös vagyok, beteszem a CD-t, és lecsillapodok. Van, hogy elalvásra használom. Rossz alvó vagyok, és ha nincs olyan zene, amire el tudnék aludni, akkor csinálom magamnak, és addig hallgatom, amíg elalszom. Rám is olyan hatással van, mint ahogy remélem, másokra is. Amikor ez a fajta zene készült, hetekig félálomban voltam, mert az volt a célom, hogy elaltassam magam. Napközben dolgoztam, aztán meghallgattam egy részt, na hát ez álmosító, ez maradhat, na ez idegesítő, akkor nem. Magam tesztelem a zenémet, jó-e, vagy nem. Ha túl hosszú, nyomasztóvá válik. Egyébként nem vagyok rutinos zeneszerző, és nem is szeretnék soha az lenni. Most egy új, világzenés hangulatú lemezen dolgozom, sok ének, népdal lesz benne. A világot néha túl agresszívnek érzékelem, de tudnunk kell azt, hogy ahol most vagyunk, azt mi teremtettük magunknak. Az én viszonyulásom benne van. Ha valami zavar, azért van, mert valamit ezzel nem tudok elfogadni. Ez a lüktető zene, amit most is hallunk, nagyon híven tükrözi a világot, a benne

lévő embereket. Ha ezt a nagyon egyszerű, dobolás zenét nem tudom elfogadni, akkor az embereket nem tudom elfogadni, akik körülöttem élnek, és akik ezt szeretik. A világ ma a fizikai energiáról szól, a szexualitásról. Ha nem akarok ebben élni, akkor jegyet kellene venni a Holdra. De inkább azt gondolom, hogy meg kell tanulni ezzel együtt élni, vagy legalábbis megkérdezni, miért kerültem ide. Hajlamos voltam azt hinni, hogy az emberek tiszták és bünteleneek, csak hibáznak. Aztán rájöttem, hogy a világ, amiben élünk, félig-meddig pokoli. Azért szenvedünk folyamatosan, mert ide azok jönnek, akik egyszer valamit már rosszul csináltak. Nincs mit csodálkozni azon, hogy ennyire erőszakos világban élünk, hiszen ide nem az angyalok jönnek, de van lehetőségünk arra, hogy megoldjuk ezt a problémát. Van esélyünk arra, hogy megváltozzunk. Mikor bosszankodunk azon, hogy milyen a világ, akkor ne felejtjük el, hogy mindannyian egy csónakban evezünk. A hazugságok sokrétűek, megdöbentőek, és a kavalkádot, amiben élünk, nehéz feldolgozni. De nem lettem keserű, mert azt hiszem, ebben nincs rosszakarat. Mások is csak az útjukat keresik. Nem a cselekedetük szerint szeretném megítélni az embereket, hanem a szándékaik szerint, és ha a szándék jó, akkor azt az embert igyekszem elfogadni. Aki azonban önző vagy rosszakaratú, azzal nem szeretnék komolyabb kapcsolatba kerülni. Van, aki csak önmagára figyel, és van, aki megpróbál a többi emberre is tekintettel lenni. Egyik sem jó vagy rossz, hiszen ha valaki csak másokra figyel, az ugyanolyan beteges lehet, mintha valaki csak magát veszi észre. De ha együtt akarok dolgozni vagy akár csak lenni valakivel, kicsit környezettudatosabb ember társaságára van szükségem. Olyanra, aki odafigyel a másokra, odafigyel a világra, és megpróbálja megérteni. Ezekkel az emberekkel érzek rokonságot, és nem olyanokkal, akiknek a beszéde olyan, mint a monológ. Én igyekszem másokra is odafigyelni. Nem tartom magam rossz embernek, bár én is sok hülyeséget csináltam életemben, sok hibát követtem el. A szándékaim azonban talán elvezetnek egyszer valahová. Egyszer talán találok választ a kérdéseimre, egyszer eljön a megmérettetés ideje, és akkor derül ki, igaz-e, amiben hiszek. Akkor majd tisztán láthatom saját magamat is. Azt hiszem, akkor tud igazán mélyen önmagába nézni az ember, amikor meghal. A zene nekem kicsit olyan, mintha már én lennék. Mintha már valami testrészem lenne. Amíg a testem képes lesz rá, addig zenélni fogok. Eleinte nagyon fontos volt az emberek elismerése, elsősorban az apámé. Ma már kevésbé, és ez azért jó, mert így tudom vállalni önmagam. Az emberi kapcsolataimban is. Nem hiszek a feltétel nélküli szeretetben, úgy gondolom, ez a gyakorlatban nem valósítható meg. Azt viszont elvárom önmagamtól is, hogy ne hazudjak. Hogy önmagam tudjam adni. Jobban elfogadom már magam, mint régebben, amikor még mindenkinek meg akartam felelni. Most már megpróbálok mindig őszinte lenni, mert úgy érzem, ez a legtöbb. Vannak nagyon okos és szellemes emberek, akikkel igen jó beszélgetni. De olyan is van, aki nem szól semmit, csak ott van veled, és az egy nagyon jó érzés. Az életemben is arra törekszem, hogy akikkel együtt vagyok, jól érezzék magukat velem. Csak úgy.

Hogyan próbáljuk megnevesíteni azt, amire nincs és nem is lehet szó? Aki már hallotta Kövi Szabolcs lemezeit, átadta magát áramlásának, tudja, mire gondolunk. Az a zene kifejez mindent, ami legbelülről jön, szavakba nem önthető. Hogyan mondjam el, amit csak érezni lehet, a békét, nyugalmat, harmóniát, végtelen tisztaságot, és azt a csöndet. Igen, azt, hogy ez a zene maga a kristálytisztá csönd.

Fekete Zsuzsanna, Szűcs Zsóka (2002)

(Megjelent: a Szintézis Újság 4. számában.)

(A cikk a világhálón: <http://istennyila.hu/hun/text/0003/0008.htm>)